

LIBERTATEA

Abonamentul la „Libertatea”: 50 Lei pe an.
Pentru țărani, prețul foilor e scăzut la numai
33 Lei pe an, 16 Lei pe 6 luni, 8 Lei pe 3 luni.
„Foata Interesantă” și „Plagăral Luminat”
sunt se dau gratuit. — In Iugoslavia 40 Dinari.

FOAIE PENTRU POPOR

Apare în fiecare Joi

Director: Pr. IOAN MOȚA

Pentru Americani: „Libertatea”, „Foata Inter.” și
„Plagăral Lum.” pe un an 2 dollari. Baza se trimite
la dl Ioan I. Savu, L. Main Str. Warren, Ohio. Felt
la Orăștie se dă de știre prin o carte postală.

UNELE—ALTELE

Mișcarea studențească

a trecut de la Universitate, și la celelalte școli mai înalte, apropiate universităților.

Așa de pildă, studențimea din Bănat a ținut la Timișoara (unde avem un Politehnic și alte școli de frunte), o adunare în care s'a alăturat cu totul la mișcarea tinerimii universitare din Cluj, Iași, București, ridicându-se împotriva cotezanțelor evreilor, cari ni se suie în cap și par a-și bate joc de noi în casa noastră.

E frumoasă și vrednică de toată lauda această ținare la o altă tinerime, în jurul unei lupte atât de drepte pentru mândria românească.

*

Iară?

„Neue Freie Presse” e ziar mare din Viena și foarte citit și în Ungaria. Când bărbații politicii ungari vreau, ca glasul lor să fie auzit în străinătate, nu scriu în gazetele lor, pe cari în afară de granițele Ungariei nu le înțeleg nimenea, — ci scriu în „Neue Freie Presse” din Viena, citit în toate statele.

Și „Neue Freie Presse” iar a publicat zilele trecute un articol în care spune, că ar fi lucrul cuminț și de folos pentru pacea și siguranța Europei de mijloc, ba a întregii Europe, — ca Ungaria să se alipească de România, alegând și ea de Domn al ei, pe — Regele României.

Poate că Ungarii de azi, mai cuminiți cu ceva pe urma acestui război, vor fi dorind sincer acest lucru, — dar bărbații politicii români, știind ce a pățit Viena cu Ungarii, cât a fost legată pe după cap de ei, — zimbesc, ca să nu zicem că strămbă din nas de dorința ce o arată ungarii. Căci, gând curat ei nu au. Indată ce s'ar face acest lucru, ar începe a cere drepturi tot mai largi Ungurilor dintre hotarele de azi ale României, din fostul Ardeal, Bănat și Crișana, — și noi iar am încasa a trăi aici zile urâte, imbolziți peste tot locul de trafia ungurească, ce s'ar ridica ca nasul sus de tot.

De astfel de zile statul român n'are nevoie, — și de acesa dorința ungurească nu găsește nici un politic român osre să-i dea macar laure aminte.

Chemarea „Ligei”

Vechea „Ligă Culturală” din București, care e și ea un fel de „Asociație” a noastră dela Sibiu, dorește unire cu „Asociația” noastră.

Pentru ca cetitorii noștri să înțeleagă lucrul bine, vom spune câteva cuvinte despre una și despre alta.

„Ligă Culturală” din București urmărea și ea înălțarea culturii la Românilor și unirea lor sufletească prin aceeași cultură (învățătură, lumină sufletească). Ci trăind ea în țara liberă, își îngăduia a săzui spre ținta este mare, cu mijleace mai vii, mai războinice. Ea făcea uneori (ori totdeauna) mai multă politică năvalnică națională, decât una pașnică culturală (prin carte, prin școală, prin cuvânt așezat).

„Asociațiunea” urmărea aceeași țintă: de a ridica sufletește poporul nostru nostru în cultură și prin cultură, — dar munca ei era purtată cu arme foarte pașnice: cu cărți, cu fol de învățătură, cu conferințe culturale (ieșiri în mijlocul poporului cu vorbiri luminătoare).

„Ligă” fiind mai războinică în mișcările și atacurile ei, și-a și cheltuit, ca în război, averile ce aduna, coperind cheltuielile luptei, — „Asociațiunea” a cheltuit numai pentru cărțile ei, pentru mișcările pașnice ale ei, iar o parte de avere a purtat-o de-o parte, ca „bani albi pentru zile negre”...

Așa că azi, după ce s'a făcut unirea cea deplină, nu numai culturală, în grata și simțire, a Românilor, Ligă dela București se vede oarecum desarmată, cu restul implinit. Ea nu și prea poate găsi rostul întorcându-se acum la slajba de pașnică cultivatoare a culturii numai, în popor. Fieea ei de hotărâre războinică, par'că nu se mai mișcămește cu atât... Morele ideal al unirii desăvârșite a întregului neam, i se pare că o cheamă și acum la pași mari în spre această cea mai înaltă țintă, pe care i-ae pare că n'am fi ajuns-o încă deplin...

De aceea Ligă, uitându-se în Ardeal și văzând nel vechea noastră „Asociație” stând la rostul său de muncitoare în coșnița asta mare a Ardealului, — îi vine să zică: Dar tu, soro, ce-mi stai închiță tot în-

tre zidurile curții tale vechi, de ce nu te suflici să mai vii și pe la noi, la susorilor tale din vecini? Își place ște și acum așa singuratică... „separalistă”?

Și ca să vadă ce i-a răspunde, i-a trimis surorii Ardelene carte și întrebare, prin peana Președintelui său, al Ligei, dl N. Iorga, în care-i spune:

„...dorința noastră astăzi este, ce legăturile dintre „Asociație” și „Ligă” să fie cât mai strinse, mergând până la o contopire într'una, cum se cade la un popor ce nu are azi numai o singură cultură, ci și același hotar politic”...

În acest scop: ele să-și aleagă un singur Președinte.

În ce privește treburile administrative (de chivernisire a averilor) nimic n'ar fi mai firesc ca aceea, că Președintele cultural să aibă 2 vicepreședinți, îngrșind fiecare de avereă fiecarei așezămînt, — căci unirea s'ar face numai din puci de vedere și conducere culturale.

În acest înțeles vom face noi o propunere la cel mai apropiat mare stat al Ligei, rămînînd ca D-Vostre se faceți o propunere la fel, la cea mai apropiată adunare a „Asociației”.

Și dacă se va face, va cădea încă o peatră de pe inimile unor frați ai noștri din vechiul Regat, cari se mai tem (în zadar) că lângă vetrele caselor noastre, în lăuntrul așezămîntelor noastre, în coprinsul Ardealului ori Bănătuului nostru, undeva, s'ar mai hrăni dorința „separatistă”, — tot așa cum au căzut astfel petri de pe unele inimi, când s'a făcut unirea Partidului Național cu un partid politic de peste Carpați.

Propunerea asta își are alfel pilda sa în istoria României. Când marii patrioți dela anul 1859 au voit să facă unirea Moldovei cu Muntenia, — au ales amândouă, la Iași și la București, de Domn al lor pe același Ion Cuza, — și în câșiva ani nuse mai vorbea de Moldova și Muntenia, ci numai de — România.

Așa și acum: Unire între partidele politice, unire între așezămîntele culturale, — și în câșiva ani nu va mai avea nimenea vișuri rele de „năzușii separatiste”.

Vom vedea cum vor primi cel în drept, (adunarea generală a Ligei și ce a „Asociației”), această propunere. Suntem dinainte încre-

dinșiți, că bărbații conducători ai acelora, își vor și călca pe inimă și vor face cum e mai cuminate pentru binele cel mare, pentru binele de obște, el neamului, al țării!

Din viața Partidelor.

— Partidul averescan (zis „al poporului”), începe a se mișca de nou. Încurșiat prin anumite fătăgăduințe ce i-s'au făcut, — el a conchemat pe zilele de 20—21 Decembrie la Sibiu o adunare, prin care își ridică iară capul și cere cuvânt în politica țării. Aci va hotărî și aceea că — se întoarce cu deputații săi în Sfatul țării (parlament), spre a da acolo lupia politică.

— Partidul naționalist al dlui Iorga, se organizează tot mai mult în vechiul regat, răzbind a ajunge să aibă cuvânt hotărîtor în politica țării. — Feță de Partidul Național unit cu Tekiștii, dl Iorga și partidul d-sale ia țintă potrivnică, căci crede că vechii boeri tekisți, prin intrarea în acest partid, vor șterge tot mai mult fșta curat democratică a partidului ardelenească și i vor boeri și pe el. De aceea, îi vestește în felul său război pentru asta.

La Cluj naționaliștii dlui Iorga (în frunte cu dl Dr. Sextil Pușcariu și alți profesori universitari) au hotărît să scoasă un ziar naționalist, der s'au împedecat de hotărîrea nouă a guvernului, care cere acum de fiecare scaie nouă, o cauție de 50.000 Lei. E vorbă că o vor pune și cauția și tot vor scoate foaia.

Două alegeri.

Ce n'am crezut, s'a întâmplat. — La Albatulia s'a „scos” „ales” ca senator Dăianu!

Ce se pregătește la București prin alegerea dela Albatulia?

Luni a fost alegerea de senator în cercul Albatulia, în locul răposatului Andrei Bârșean.

Toate știrile din cerc spuneau, că nici vorbă nu poate fi ca să iasă „ales” cu adevărat de popor, altcineva, decât candidatul Partidului Național, care e și acum, ca și în trecut, un cerc foarte bun naționalist. Doar de cercul Albatulia se ține și Ighiu, cel care și sub Unguri alegea deputat național, și

Intr'un car tras de patru boi, lucruri de vânzare spre Ploesti. Din Ploesti un automobil mergea spre Bucuresti. Boii sau spariat de masina, omul a sarit din car sa-l abata spre marginea drumului, dar boii sariași l'au împins pe nenorocitul țaran de a căzut în drum în calea automobilului chiar pe când acela trecea. Țaranul a fost omorît peloc de automobil, — care și el a căzut în șanțul de alături.

Lucru vădit, că cel ce mîna mașina e vinovat de omorul țaranului, căci el a văzut că boii s'au spariat și omul se luptă cu ei să-i abată, și totuși nu și-a domolit mersul mașinei spre a încunjura nenorocirea.

Sămănătorii de lumină.

Cu plăcere mai pomenim aici numele câtorva oameni buni ai noștri, cari în să răspândească aceste foi în popor, încredințaji că prin asta bună lumină samănă între frații noștri dela sate:

Părintele Inocențiu Moroi din Epuren (jud. Iași), ne-a trimis de-acolo 10 abonamente.

Părintele Ioan Moga din Belcești (jud. Iași), 5 abonamente.

Di Teodor Coman din Șeulia-de-Câmpie, ne-a făcut acolo 7 abonați.

Mulți alții ne-au trimis, pe lângă al lor, încă un abonent nou.

Di Iosif Muntean din onor ne-a făcut 3 abonați.

Tuturor: Călduroase mulțumiri.

Paște Redacției.

Dsale C. M. pădurar, rasonul silvic Cristurul săcuiesc. Ne scrii că nu-ți vin foile, dar nu-ți spui numele decât C. M. Noi cum să știm, că cine ești. cel care ne scrii? De-i ceti la cineva aceste șire, află că nu-ți putem trimite nimic, neștiind cine ești. În loc să scri limpede numele, comuna, posta, județul, te ascunzi după două litere, par'că și-iar fi frică să ne spui că cine ești, că atunci și-am trimite foile!

Dsale George Pantea în Comlăuș. S'a aflat greșala: Pe coupon na-ți fost scris nimic și așa banii s'au pus toți 32 Lei la Râpaș Pavel. Acum s'au trecut 16 Lei la Dia și ești plătit pe anul de față deplin.

Dsale Ioan Olariu din Valea-mare Nr. 51, jud. Caraș-Severin. Ne-ai trimis dela posta din Săvârșin 8 Lei, dar n'ai scris pe coupon care e posta de care se ține comuna dtale? Nu-ți putem trimite foile, căci comune cu numele Valea-mare sunt trei în județul Caraș-severin, ținându-se de trei poste deosebite, — și acum nu știm la care postă să trimitem foia dtale? De-i ceti aceste șire, rugăm scrie-ne care îți e posta?

Dlui Dimitrie Megeleş în Gornea-liubcova. Noi nu avem „librărie” (prăvălie de cărți). Binevoii a scrie la o Librărie, ca Diecezana din Caransebeș ori din Arad sau de aiurea. Și trebuie să spuneți care piese anume să vi le trimiță.

MOBILE

În alegere mare, — la:

ROSENBERG

BEVA, Str. Regina Maria (Casa (662) 1-4 Dr. Szegő)

ATENȚIE!

Aduc la cunoștință că pe Sărbătorile de Crăciun și Anul Nou am saortat din nou magazinul meu de bătănie și Coloniale cu Zahăr, Cafea prăjită și neprăjită, Orez, Ciocolată, diferite bomboane și alte alimente necesare, precum și manufactură: pânză, bambăcelari, cartoane și parchetari, care le vând cu preț cu mult mai ieftin ca ori unde.

Cu toată stima

(665) 1-2 Iosif Abraham
magazin de bătănie și coloniale
Orăștie, Drumul țării vis-a-vis
cu biserica grec-orientală.

Pantofărie nouă!

Aducem la cunoștința onor. public din ORĂȘTIE și jur, că am deschis

o nouă pantofărie
în Orăștie, Strada Pantofarilor nr. 7.

Pregătim tot felul de ghețe, de bărbăși, femei, copii, după măsură, și reparații, cu cele mai favorabile prețuri. — Garantăm pentru lucrul nostru. Serviciu repede și punctuos și în afară de oraș. Rugăm sprijinul binevoitor: 1-4 (663)

IOSIF SPONOR și IOSIF MICLEA
măestri pantofari, str. Pantofarilor nr. 7.

Caut un CONDUCĂTOR sau CĂMPANIST
la atelierul de tâmplărie

DUMITRU MARTIN,
6523-3 măestru tâmplar, Orăștie.

Viță americană
pentru altoit.

și viță altoită, tot americană, se găsește de vânzare în comuna Pianul-de-jos, posta Sebeșul-Sătesc, județ. Sibiu, gara Vinul-de-jos. — la:

Nicola Sibisan

viță de un an și de 2 ani.
Soluțiile cele mai potrivite pentru înfăuririle noastre. Pentru toate dau garanția.

(642) 1-1

Cumpăr piei

de iepuri, de vulpi, de orice animale sălbatece, plătindu-le bine.

Cumpăr și fier-defeot (fiere folosite, stricate) pentru a fi topite de nou. Tot așa aramă stricată și tînchea (sincuită) (pleu (sincuit, ca: vane stricate, etc.) La dorință merg la casă să văd obiectele.

SAMOIL SCHLEIN,

Orăștie, Ulița Pantofarilor nr. 3
(651) 4-4 (în plața mică).

Ocaziune favorabilă!

Vând, din cauza adâncel bătrânețe, marfa și orangeamentul total din bolta mea din strada postei 2 lângă banca „Ardeleana” Orăștie.

În depozit se găsesc: Minee Evanghelii și alte cărți bisericesti. A se adresa la:

(628) 4-5 **Petru Iles,**
Orăștie.

OCAZIUNE DE CRĂCIUN
CASA DE MODĂ

PETRU FLEISCHER
Sibiu, Piața Regele Ferdinand 6.

Ștofe pentru mantale, costume, haine, calfece, plușuri, flanel, barchete, mătăsurii, ștofe din dantele, dantele, grenadine, pânze, ciorapi, mănuși. Cât și toate articolele pentru croitori. (657) 1-3

Consiliul orașului Orăștie.

Nr. 1610-1922.

Publicare.

Consiliul orașului Orăștie, va da în arendă pe timpul dela 1 Ianuarie 1923 până la 31 Martie 1924 moara de mijloc și moara din jos, — prin licitațiunea publică, care se va ține în 28 Decembris 1922, la 9 oare la primăria orășteneză.

Prețul de eschizare pentru moara de mijloc e 56.200 Lei iar pentru moara de jos 64.300 Lei.

Doritori de a licita sunt obligați a depune 10% vadiu sau în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile.

Oferte în scris se primesc

până înainte de începerea licitațiunei verbale.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul primăriei orăștenești în oarele oficioase.

În numele consiliului orăștenez:
Orăștie, la 20 Decembris 1922.
BELEI, primar.

Fân se găsește de vânzare la subscrisul, și anume mai multe vagoane.

Dr. Romul Boca,
(653) 3-3 notar public, Albaluța.

De vânzare

În Petroseni, o casă cu grădină, având și local de prăvălie, cu 8 odăi, pivniță etc. A se adresa la 3-5 (656) Reingewürz (Petroseni).

A ieșit de sub tipar și s'e trimite celor cari l'au cerut:

Calendarul Național
al „Foi Interestante”
dela Orăștie, pe 1923.

de 112 pagini (șapte coale de tipar), cu peste 30 de clișee (chipuri), foarte interesante! Între ele se văd:

12 harte (mape) arătând schimbările de mărime, de scădere și iar de creștere, a României în războiul cel mare, până s'a oprit între hotarele ei de azi! Se vede viu și când era mai mică, și când a fost mai mare, și când sta întepenită pe linia Ciucea, și pe Tisa, și când era trecută peste Pesta, având forma unei guri de tun întors înspre Viena!

Apoi: 8 chipuri dela **Incoronarea dela Alba-Iulia**: între cari: Regala când își pune Coroana pe cap; Regina Îngenunchiată când Regala îi pune Coroana pe cap; Regala și Regina călări, primind defilarea Trupelor, — și alte vederi foarte interesante dela încoronare.

Încolo: Partea calendaristică, Poșta-telegraf; timbru; târgurile din Ardeal, Bănat, Crișana; — apoi poezii, schițe, felurimi, o poveste minunată, — și altele.

Calendarul, tipărit pe hârtie fină, costă 7 Lei 50 bani trimis franco (plătit) pe poștă. Cel ce vrea să-l meargă recomandat, ca să nu l-se poată pierde pe poștă, adaugă 2 Lei taxa de recomandare peste prețul calendarului ori calendarelor. Dacă cere mai multe, cei 2 Lei pentru recomandare se pun numai odată pentru întreg pachetulul.

Cel ce trimite banii pentru 6 calendare ori mai multe le capătă cu numai 6 Lei 50 bani unu, și 2 Lei pentru taxa de recomandare a pachetului. Banii se trimite înainte. Cu »rambars» nu trimitem.

BERSON

Tocuri și Talpi de Cauciuc
sunt mai festive și mai durabile decât pielea. Cele 2-3 malinducate contra umezelei și frigului. (646)